

Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
управління та адміністрування

Завідувач кафедри Світлана ОСИПЕНКО
протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Назва освітнього компонента (обов'язковий /вибірковий)	Економічний аналіз <i>Обов'язковий</i>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	D3 Менеджмент
Освітня програма	Менеджмент підприємств і організацій
Рік викладання	2025-2026
Семестр	2 семестр
Викладач	Захарова Наталя Юріївна, кандидат економічних наук, доцент
Профайл викладача	https://fim.mdpu.org.ua/zaharova-natalya-yuriyivna/ https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=qDEuPckAAAAJ&view_op=list_works
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	+380675978291 Zaxarova_Natalya@msspu.edu.ua Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, WhatsApp, e-mail
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5531

Анотація до освітнього компонента

Практичне розв'язання проблем, пов'язаних з необхідністю забезпечення ефективної роботи підприємства, не тільки сьогодні, але й у перспективі, залежить від ступеня освоєння методології і методів економічного аналізу. Економічний аналіз є невід'ємним компонентом системи управління будь-яким підприємством, незалежно від його величини, організаційно-правової форми і сфери діяльності. Тому його запровадження є об'єктивно необхідним процесом у сфері організації управління бізнесом, що підвищує готовність підприємств адекватно реагувати на зміни і сприяє обґрунтованому, узгодженому вирішенню завдань, забезпечує високий рівень конкурентоспроможності підприємства.

Навчальний матеріал ОК «Економічний аналіз» викладається у 10 темах, які розкривають сутність основних складових курсу.

ОК «Економічний аналіз» спрямована на формування фахових компетенцій щодо системного та комплексного оцінювання виробничо-господарської діяльності підприємства, виявлення внутрішніх резервів раціонального використання наявних ресурсів підприємства.

Мета та завдання освітнього компонента

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань і практичних навичок щодо основ економічного аналізу, його методу та методології, організації інформаційного забезпечення, використання сучасних методів і моделей для оцінки економічної діяльності підприємства та забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень.

Основним завданням є засвоєння здобувачами сутності й особливостей економічного аналізу; закладення основ теоретико-методичних аспектів та навичок застосування прийомів та методів здійснення економічного аналізу, розробки шляхів підвищення ефективності управління підприємством у динамічному ринковому середовищі.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

Фахові компетентності (СК)

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Якісна освіта, гідна праця та економічне зростання, партнерство заради сталого розвитку.

Програмні результати навчання

P4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень

P6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

P11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Емоційний інтелект
6. Управління знаннями
7. Робота в режимі невизначеності
8. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Лекція	Семінарське заняття	Самостійна робота	Практика	Загальна кількість годин
Кількість годин <i>Денна форма</i>	20	40	60	-	120/4 кр.
Кількість годин <i>Заочна форма</i>	4	8	108	-	120/4 кр.

Підсумковий контроль – залік

Політика освітнього компонента

Під час занять заохочується активна участь здобувачів у виконанні практико-орієнтованих завдань, що забезпечує створення умов для формування практичних умінь і навичок у сфері економічного аналізу. Освітній процес вибудовується на засадах студентоцентрованого

підходу. Оцінювання результатів навчання здійснюється з урахуванням пізнавальної активності, креативності та рівня глибини опанування матеріалу.

У процесі засвоєння курсу обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності. Роботи повинні відображати оригінальні дослідження, розрахунки або авторські висновки здобувачів. Недотримання вимог академічної доброчесності може проявлятися у відсутності належних посилань на використані джерела, фабрикуванні чи підробці матеріалів, списуванні (зокрема із застосуванням мобільних пристроїв), а також у втручанні в результати роботи інших студентів. Виявлення таких порушень є підставою для незарахування роботи викладачем. У випадках виявлення плагіату здобувач зобов'язаний повторно виконати відповідне завдання.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP)

<https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>

Здобувачі мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Освітній процес під час військового стану здійснюється у синхронно-асинхронному форматі з обов'язковим дотриманням безпекового режиму під час повітряних тривог.

Обсяг освітнього компонента

ПЕРЕЛІК ТЕМ (МОДУЛІВ)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА				КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ЗОЧНА ФОРМА				РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	
БЛОК 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ, ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ І ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ									
Тема 1. Предмет, об'єкт та завдання аналізу господарської діяльності підприємства	2	4	6	12	2	-	10	12	1, 8, 12
Тема 2. Метод та методика економічного аналізу	2	4	6	12	-	2	10	12	3, 4, 5, 6, 10
Тема 3. Види економічного аналізу і його інформаційне забезпечення	2	4	6	12	2	-	10	12	1-7, 8, 11
Тема 4. Аналіз виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг)	2	4	6	12	-	2	10	12	1-7, 8, 12
Тема 5. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці	2	4	6	12	-	-	12	12	3, 5, 7
БЛОК 2. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ СО-БІВАРТОСТІ, ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ І ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА									

Тема 6. Аналіз стану та використання основних засобів підприємства	2	4	6	12	-	-	12	12	1, 3, 5, 10
Тема 7. Аналіз матеріальних ресурсів на підприємстві та ефективність їх використання	2	4	6	12	-	-	12	12	2, 5, 8, 11
Тема 8. Аналіз витрат на виробництво, собівартість реалізованої продукції	2	4	6	12	-	-	12	12	1-7, 15
Тема 9. Аналіз прибутку і рентабельності	2	4	6	12	-	2	10	12	1,3, 6, 8, 9
Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємства	2	4	6	12	-	2	10	12	3-6, 13, 14
Усього	20	40	60	120	4	8	108	120	

Програма освітнього компонента

БЛОК 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ, ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ І ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ.

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ ТА ЗАВДАННЯ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сутність економічного аналізу підприємств, його значення, мета та завдання в сучасних умовах господарювання. Роль аналізу в розвитку нових форм господарювання, функціонування ринкових структур. Зміст і функції економічного аналізу. Предмет і об'єкти аналізу. Місце і роль економічного аналізу в системі управління підприємством. Принципи економічного аналізу.

ТЕМА 2. МЕТОД ТА МЕТОДИКА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Визначення методу та його особливостей. Система показників в економічному аналізі і їх класифікація. Поняття «фактор» в економічному аналізі. Системний підхід в економічному аналізі. Методика економічного аналізу як сукупність способів та творчої активності суб'єктів аналізу. Система аналітичних показників і їх класифікація, система показників комплексного економічного аналізу.

Методи порівняння і моделювання. Прийоми, що поліпшують порівнянність показників. Типи моделей детермінованого аналізу. Способи перетворення моделей. Балансовий і сальдовий методи. Способи елімінування. Детерміноване моделювання і аналіз факторних систем. Алгоритми традиційних способів аналізу. Статистичні методи. Економіко-математичні, евристичні методи.

ТЕМА 3. ВИДИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ І ЙОГО ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Види економічного аналізу. Місце і зв'язки економічного аналізу з іншими дисциплінами.

Правила організаційної роботи на підприємстві, її форми і методи. Основні етапи аналізу. Інформаційно - методичне забезпечення економічного аналізу. Підготовка інформаційної бази для потреб аналізу. Вимоги до інформації. Оформлення результатів аналізу.

ТЕМА 4. АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ (РОБІТ, ПОСЛУГ)

Завдання та інформаційна база аналізу виробництва і реалізації продукції в умовах

ринкової економіки. Аналіз об'ємних показників виробництва, складу, асортименту, якості продукції. Аналіз виконання маркетингової діяльності. Аналіз комплекtnості й ритмічності роботи підприємства Аналіз конкурентоспроможності продукції в умовах ринку. Методика аналізу резервів росту реалізації продукції. Аналіз витрат від браку і рекламацій. Аналіз попиту, пропозиції і обсягу реалізації продукції підприємства. Оцінка впливу основних чинників на зміну обсягу реалізації, аналіз резервів його підвищення.

ТЕМА 5. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ І ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ

Значення та завдання аналізу використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці на підприємстві в умовах ринкових відносин. Інформаційна база для проведення аналізу. Аналіз складу, структури та руху кадрів на підприємстві. Аналіз використання робочого часу і продуктивності праці. Аналіз витрат на оплату праці за видами й формами зарплати, категоріями персоналу на підприємстві. Зіставлення темпів росту продуктивності праці і середньої заробітної плати робітників. Встановлення резервів підвищення ефективності використання трудових ресурсів і зниження витрат з оплати праці робітників підприємства.

БЛОК 2. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ СОБІВАРТОСТІ, ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ І ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.

ТЕМА 6. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

Аналіз структури і динаміки довгострокових активів підприємства за його балансом

Значення і завдання аналізу стану та використання основних засобів. Інформаційна база аналізу. Аналіз технічного стану і динаміки основних засобів. Коефіцієнти, що відбивають ступінь їх зносу, вибуття, придатності; аналіз даних показників у динаміці. Фондовіддача як найважливіший показник ефективності використання основних засобів. Аналіз чинників, що впливають на фондівддачу. Виявлення резервів більш ефективного використання основних засобів. Аналіз зміни коефіцієнтів екстенсивного та інтегрального завантаження устаткування. Аналіз коефіцієнта змінності устаткування. Визначення впливу ступеня використання устаткування за часом і потужністю на зміну обсягів виробництва продукції. Виявлення резервів збільшення випуску продукції за рахунок кращого використання основних засобів при багатозмінному режимі роботи. Аналіз лізингових операцій.

Аналіз структури, динаміки і ефективності використання нематеріальних активів. Аналіз наявності інших видів нематеріальних активів. Аналіз довгострокових фінансових інвестицій підприємства.

ТЕМА 7. АНАЛІЗ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Значення, завдання, інформаційне забезпечення аналізу використання матеріальних ресурсів. Методика аналізу використання матеріальних ресурсів. Аналіз показників ефективності використання матеріальних ресурсів у виробництві. Показники забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами, методика їх розрахунку й оцінки. Аналіз впливу різноманітних чинників на зміну матеріаломісткості продукції. Резерви підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів на підприємстві.

ТЕМА 8. АНАЛІЗ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО, СОБІВАРТІСТЬ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Завдання, значення та джерела інформації аналізу витрат на виробництво продукції. Загальна оцінка витрат на виробництво продукції на підприємстві. Показник витрат на одиницю продукції та аналіз чинників, що на нього впливають. Аналіз собівартості за елементами і калькуляційними статтями затрат. Аналіз собівартості найважливіших видів виробів, що випускаються підприємством. Аналіз прямих і

непрямих витрат. Особливості аналізу матеріальних і трудових витрат. Аналіз витрат на обслуговування і управління виробництвом. Аналіз витрат на збут продукції. Визначення резервів зниження собівартості продукції. Оперативний аналіз собівартості.

ТЕМА 9. АНАЛІЗ ПРИБУТКУ І РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

Значення, завдання, інформаційна база аналізу прибутку і рентабельності підприємств. Роль прибутку в забезпеченні ефективної роботи підприємств. Аналіз складових частин загального прибутку.

Взаємозв'язок показників прибутку, собівартості продукції і її реалізації. Аналіз формування прибутку. Визначення впливу окремих чинників на прибуток. Аналіз рентабельності підприємства й окремих виробів.

Економічна сутність і способи розрахунку маржинального прибутку.

Методика маржинального аналізу прибутку в умовах виробництва і реалізації одного виду продукції та в умовах багатонаменклатурного виробництва. Методика аналізу рентабельності на основі маржинального прибутку. Аналіз впливу чинників на рентабельність окремих видів продукції і рентабельність підприємства.

Поняття зони безпеки (запасу фінансової міцності). Визначення безпечного обсягу продажів і зони безпеки підприємства із застосуванням графічного й аналітичного способів.

Аналіз використання прибутку підприємства. Аналіз прибутку, що оподатковується. Методика аналізу формування і розподілу чистого прибутку. Аналіз дивідендної політики підприємства.

ТЕМА 10. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Значення, завдання, інформаційна база аналізу фінансового стану підприємств при переході до ринкових відносин. Баланс як основне джерело інформації для аналізу фінансового стану, його характеристика. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Аналіз платоспроможності підприємства. Показники ліквідності. Аналіз наявності й використання власних обігових коштів підприємства. Аналіз оборотності обігових коштів. Виявлення резервів підвищення фінансової стійкості підприємства.

Аналіз забезпеченості підприємства власними і прирівняними до них обіговими коштами. Встановлення причин відхилення наявних власних обігових коштів від розрахункового їх розміру.

Аналіз стану дебіторської та кредиторської заборгованості. Аналіз якості управління за звітом про рух грошових коштів.

Діагностика фінансового стану і прогнозування банкрутства.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Сформулювати основні проблеми проведення економічного аналізу і окреслити шляхи їх вирішення
2	На базі обраного підприємства провести аналіз ефективності його діяльності та обґрунтувати шляхи її підвищення
3	Підготувати проекти/відео-презентації з актуальних проблем економічного аналізу (5 балів за 1 проєкт/відеопрезентацію).
4	За обраною темою згідно до питань, винесених на самостійне опрацювання, розробити схеми або таблиці, що розкривають їх сутність

СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Предмет, об'єкт та завдання аналізу господарської діяльності підприємства	Історія становлення та розвитку економічного аналізу в Україні Інформаційні технології економічного аналізу Умови, які сприяють розвитку аналізу на підприємствах. Сприяння управлінню та контролю виробництва
Метод та методика економічного аналізу	Моделювання в економічному аналізі Класифікація факторів в економічному аналізі
Види економічного аналізу і його інформаційне забезпечення	Випадки непорівнянності показників та способи її забезпечення Побудова та попередній аналіз динамічних рядів Графічний спосіб представлення даних в економічному аналізі
Аналіз виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг)	Аналіз обсягів експорту і чинників його зміни. Аналіз виконання зобов'язань по зовнішньоекономічній діяльності підприємства Підходи до оцінки попиту на продукцію і послуги підприємства, а також ємкості ринку для обґрунтування плану виробництва і реалізації продукції Методика аналізу інноваційного розвитку підприємства
Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці	Підходи до підвищення продуктивності праці Головні напрями досліджень при аналізі організації праці Оцінка виконання, спілкування, навчання та розвиток персоналу Шляхи усунення негативного впливу на ефективність формування персоналу підприємства
Аналіз стану та використання основних засобів підприємства	Аналіз використання виробничого устаткування Класифікація основних засобів підприємства та особливості аналізу Пошук резервів підвищення ефективності використання основних засобів
Аналіз матеріальних ресурсів на підприємстві та ефективність їх використання	Аналіз чинників зміни і виявлення резервів зниження матеріалоємності продукції і підвищення ефективності виробництва. Значення і задачі аналізу організаційно-технічного рівня (ОТР) підприємства.

Аналіз витрат на виробництво, собівартість реалізованої продукції	Методика врахування трансакційних витрат Методи виявлення, оцінка і систематизація причин відхилень витрат від плану.
Аналіз прибутку і рентабельності	Маржинальний аналіз Аналіз і обґрунтування доцільності основних напрямків використання прибутку. Методика підрахунку резервів збільшення прибутку та рентабельності
Аналіз фінансового стану підприємства	Форми фінансової звітності Оцінка фінансового стану малих підприємств Особливості оцінки фінансового стану різних галузей економіки Інтегральна оцінка фінансового стану: сутність і підходи

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
Р4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень	опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, синтетичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, проблемний виклад, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних практичних завдань, самостійна робота студентів	Поточний: усне опитування з певної проблеми, тестовий контроль, практичний контроль (розрахунок показників, практико-орієнтовані завдання), захист презентацій, самоконтроль Підсумковий контроль: залік
Р6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.	пояснення, спостереження і аналіз випадків, демонстрація, навчальні дискусії, аналітичний метод, частково-пошуковий метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, виконання індивідуальних практичних завдань, самостійна робота студентів	Поточний контроль: тестовий контроль, практичний контроль (розрахунок показників, практико-орієнтовані завдання), підбір і проведення інтерактивних вправ, самоконтроль Підсумковий контроль: залік

<p>Р.11 Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації</p>	<p>пояснення, методи інтерактивного навчання, метод вправ, створення ситуації зацікавленості, демонстраційні методи, виконання індивідуальних завдань, проблемний виклад</p>	<p>Поточний контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних вправ фінансового характеру, захист презентацій, підбір і проведення інтерактивних вправ. Підсумковий контроль: залік.</p>
--	--	---

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, раліку/диференційного заліку.

. Загальний бал (ЗБ ОК) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань (залік (З)/екзамен (Е)).

Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента			
<p>Види навчальної діяльності здобувача</p>		<p>Частина 1. Теоретичні основи економічного аналізу та аналізу виробництва і реалізації продукції, трудових ресурсів і витрат на оплату праці</p>	<p>Частина 2. Аналіз основних засобів, матеріальних ресурсів собівартості, фінансових результатів і фінансового стану підприємства</p>
	<p>Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):</p>		

Практико-орієнтовані завдання	10	10
Тестування	5	5
Самостійна робота студента (максимальний сумарний бал – 30):		
Сформувати основні проблеми проведення економічного аналізу і окреслити шляхи їх вирішення		10
На базі обраного підприємства провести аналіз ефективності його діяльності та обґрунтувати шляхи її підвищення		10
Підготувати проєкти/відео-презентації з актуальних проблем економічного аналізу (5 балів за 1 проєкт/відеопрезентацію).		5
За обраною темою згідно до питань, винесених на самостійне опрацювання, розробити схеми або таблиці, що розкривають їх сутність		5
Підсумковий контроль: залік (максимальний бал – 40)		40
Загальний бал (максимальний бал – 100)		100

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Проекти/відео-презентації, розробка схем і таблиць	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення,

	<p>плагіат. 0 балів – відповідь відсутня</p>
<p>Практико-орієнтовані завдання (розрахунок показників, ситуаційні завдання, ідентифікація і вирішення проблем тощо) Самостійна робота практичного спрямування (проведення аналізу)</p>	<p>10 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 9-10 балів – завдання виконане самостійно, добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню, розраховує показники для обґрунтування управлінських рішень. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 7-8 балів – завдання виконані повністю, без допомоги викладача, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 5-6 Завдання виконане після консультації з викладачем і неповністю. В ході виконання завдання застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з декількох джерел. Має фрагментарні навички роботи з підручником, науковими джерелами. Може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати його, але непослідовний у своїх висновках. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну. – 3-4 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач віддає перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. - 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 3 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковим контролем на освітньому компоненті *Економічний аналіз є залік*, на його складання надається 40 балів. Він включає 1 теоретичне питання (10 балів), практичне завдання (10 балів) та 20 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання	За 40 бальною шкалою
<p>Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	відмінно	9-10	36-40
<p>Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	добре	8	33-35
<p>Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.</p>	добре	6-7	30-32
<p>Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.</p>	задовільно	5	27-29
<p>Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.</p>	задовільно	3-4	24-26
<p>Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.</p>	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
<p>Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень</p>	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням)	0-1	1-20

	освітнього компонента)		
--	------------------------	--	--

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на ЦОДТ, а також в WhatsApp-групах.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет

Основна

1. Антонюк О.П. Економічний аналіз: посіб. К.: «Ліра-К», 2016. 320 с.
2. Дацій О.І., Шевченко О.О., Шевченко Н.О., Демчук Н.І. Теорія економічного аналізу: навч.посіб. Дніпропетровськ: Видавець Біла К. О., 2014. 236 с.
3. Економічний аналіз: підручник / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. - 2-ге вид., доп. і перероб. Житомир: ПП "Рута", 2015. 704 с.
4. Єгорова О.В., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник Ю.М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
5. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: навч.-метод, посіб. К.: КНЕУ, 2015. 263 с.

6. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз: теорія і практика : підручник. 2-ге, перероб. і доп. Львів : Магнолія 2006, 2016. 440 с.
7. Нестерчук Ю.О., Соколюк С.Ю., Жарун О.В. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. Умань: Сочінський, 2012. 236 с.
8. Отенко В.І., Іваніснко В.В., Азаренков Г.Ф. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. Харків: ВД "ІНЖЕК", 2015. 344 с.

Допоміжна

9. Волкова Н.А., Волчек Р.М., Гайдаєнко О.М. Економічний аналіз : навчальний посібник / за ред. Волкової Н.А. Одеса : ОНЕУ, ротапринт. 2015.
10. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2013. 85 с.
11. Мец В.О. Економічний аналіз (Збірник практичних завдань і тестів за даними П(С)БО): навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2016. 236 с.
12. Міщук Г.Ю., Джигар Т.М., Шишкіна О.О. Економічний аналіз : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 156 с.
13. Синькевич Н.І. Економічний аналіз : Курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя. 2018. 97с.
14. Школьник І.О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / заг. ред. Школьник І.О. Київ : «Центр учбової літератури». 2016. 368 с.

Електронні ресурси:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI, зі змінами і доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

Повний список основної і додаткової літератури можна отримати у викладача або на сторінці дистанційної освіти <https://v.gd/Wxvnrwy>

Публікації з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет:

1. Захарова Н.Ю. Фінансові аспекти управління розвитком підприємств в умовах невизначеності. Інтеграція освіти, науки і бізнесу : монографія. Том 11 / за ред. А. В. Череп. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2022.
2. Захарова Н.Ю. Основи антикризового управління на підприємстві в умовах невизначеності. Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки). №1 (45). 2022. С.29-37.
3. Захарова Н.Ю. Підходи до формування й оцінки фінансової стійкості підприємства. *Бізнес Інформ*. №10. 2020. С. 307-315.
4. Яцук О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки Таврійського національно-го університету імені В. І. Вернадського (Серія: Економіка і управління). Том 29(68).-№3. 2018.- С. 173-180.
5. Zakharova N. Challenges and prospects of business development in Ukraine . Trends and prospects development of science and practice in modern environment. Abstracts of X International Scientific and Practical Conference. Geneva, Switzerland 2021. URL: <https://eu-conf.com>. Pp. 53-57.
6. Захарова Н. Ю., Осипенко С. О. Інституційна підтримка малого та середнього бізнесу: державний і регіональний рівень. *Бізнес Інформ*. 2025. №5. С. 236–243. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-5-236-243>

